education

Lefapha la Thuto la Bokone Bophirima
Noord-Wes Onderwys Departement
North West Education Department
NORTH WEST PROVINCE

REKENINGKUNDE: JUNIE 2023

GRAAD 11 VRAESTEL 1

PUNTE: 150 NASIENBEGINSELS:

1. Strafpunte vir vreemde items is slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen vreemde-item-strafpunte vir misplaaste items nie). Geen dubbelpenalisering toegepas nie.
2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae vir daardie item verdien het.
3. Volpunte vir korrekte antwoord. Indien die antwoord foutief is, merk die bewerkings wat voorsien is.
4. Indien 'n vooraansuiweringsyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie). Let wel: As syfers aangedui in memo vir komponente of bewerkings, dra hierdie nie die metode punt van die finale antwoord ook nie.
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of – teken of hakie voorsien is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar aangedui word, ken deelpunte toe om die kwaliteit van antwoorde van kandidate te differensieer.
7. Hierdie memorandum is nie vir verspreiding in die publiek nie' omdat sekere items dalk verkeerd gehanteer is. Aanpassings is gemaak a.g.v. sekere vrae
8. Waar strafpunte toegepas word, kan die punte vir daardie afdeling van die vraag nie as 'n negatiewe syfer getoon word nie.
9. Waar metodepunte toegeken word vir bewerking, moet die nasiener die redelikheid van die bewerking ondersoek en tenminste een deel korrek voor die punt toegeken word.
10. 'Bewerking' beteken kontroleer bewerking. 'Een deel korrek' beteken bewerking en een deel korrek. Let wel: kontroleer bewerking moet +, -, x, ÷, wees of per kandidaat se antwoord.
11. In bewerkings, moet nie punte toeken nie vir bewerking as teller en noemer omgeruil is – hierdie is ook van toepassing op verhoudings.
12. Met die toekenning van metodepunte, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige vir enige item wat foutief is nie, ten minste gedeeltelik. Dui aan met 'n ☒.
13. Wees bedag daarop dat party kandidate geldige alternatiewe buite die memorandum verskaf..
14. Kodes: f = vreemde item; p = plasing/aanbieding.

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 9 bladsye.

Kopiëereg voorbehou

VRAAG 1

1.1

1.1.1	B ✓
1.1.2	C ✓
1.1.3	A ✓

3

1.2 NM WINKELS

1.2.1

Bereken: Drawaarde van die voertuig wat op 30 November 2022 verkoope is.

100 500 drie punte
190 000 ✓ – (72 000 ✓ + 28 500 ✓✓) = 89 500 ☑ een deel korrek

5

Bereken: Totale waardevermindering op toerusting op 28 Februarie 2023

Nuwe:
32 000 ✓ x 6/12 ✓ x 10% = 1 600 ☑ een deel korrek [nie vir 10%]

Ou:
133 000 twee punte
= (218 000 ✓– 85 000✓) x 10% = 13 300 ☑ een deel korrek [nie vir 10%]
(250 000 – 32 000) een punt

Totaal = 14 900 ☑ een deel korrek

7

1.2.2

NM WINKELS **INKOMSTESTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 28 FEBRUARIE 2023**			
Verkope (**5 500 000** – 32 500 ✓+15 000 ✓)	5 482 500	☑*	
Koste van verkope (**3 150 000** + 9 375 ✓)	(3 159 75)	☑*	
Bruto wins	2 323 125	☑	**6**
Ander bedryfsinkomstes bewerking	198 950	☑*	
Huurinkomste (169 500 ✓+ 16 500 ✓✓)	186 000	☑*	
Oninbare skuld ingevorder	4 750		
Wins met bateverkope (97 700 ✓– 89 500☑) sien 1.2.1	8 200	✓✓	
Bruto bedryfsinkomste bewerking	2 522 075	☑*	**10**
Bedryfsuitgawes bewerking	(922 075)	☑*	
Oninbare skuld (13 600 ✓+ 1 900 ✓)	15 500	✓	
Salarisse en Lone 488 500 twee punte 1 755 twee punte (475 000 ✓ + 13 500 ✓+ 1 620 ✓ + 135 ✓)	490 255	☑*	
Verbruiksgoedere	61 700	✓✓	
Versekering (19 220 ✓+ 1 780✓)	21 000	✓	
Bankkoste (7 760 ✓ + 870 ✓)	8 630	✓	
Diverse uitgawes	140 085	✓	
Handelsvoorraad tekort (386 500 ✓– 9375☑ – 374 000✓) R12 500 slegs twee punte sien koste van verkope	3 125	☑*	
Voorsiening vir oninbare skuld aansuiwering (4 030✓ – 3 650✓)	380	✓	
Waardevermindering(28500☑ +138 000✓ +14 900☑) sien 4.2.1 sien 4.2.1	181 400	☑*	**30**
Bedryfswins bewerking	1 600 000	☑*	
Rente inkomste Balanserende syfer	44 000	☑*	
Wins voor rente uitgawe NW + Rente uitgawe	1 644 000	☑	
Rente uitgawe	(144 000)	✓☑*	
Netto wins vir die jaar	**1 500 000**		**4**
☑* **bewerking een deel korrek**			**50**

TOTALE PUNTE
65

VRAAG 2
CONWILL HANDELAARS

2.1.1

KAPITAAL	C.CORNER	W.WILSON	TOTAAL
Saldo in die begin van die jaar	550 000✓	240 000✓	790 000
Kapitaalbydrae gedurende die jaar	150 000✓		150 000
Onttrekking van kapitaal		(60 000) ✓	(60 000)
Saldo aan die einde van die jaar	700 000☑	180 000☑	880 000✓☑

8

2.1.2

PRIVAATREKENINGE	C.CORNER	W.WILSON	TOTAAL
Salarisse	☑200 000	☑100 000	**300 000**
Rente op kapitaal	✓62 500	✓ 22 000	84 500☑
Primêre verdeling	*☑ 262 500	**122 000**	384 500✓
Finale verdeling	10 000☑	10 000☑	20 000☑
Netto wins vir die jaar	272 500	132 000	404 500✓
Onttrekkings vir die jaar	(26 500) ✓☑	(71 000) ✓	(97 500) ☑
Behoue inkomste vir die jaar	246 000	61 000	**307 000**
Saldo aan die begin van die jaar	65 400✓	(21 600) ✓	**43 800**
Saldo aan die einde van die jaar	311 400☑	39 400☑	350 800☑

*☑ bewerking een deel korrek

20

OF

2.1.2

PRIVAATREKENINGE	C.CORNER	W.WILSON	TOTAAL
Netto wins vir die jaar	272 500	132 000	404 500✓
Salarisse (2:1)	200 000	100 000	**300 000**
Rente op kapitaal	✓62 500	✓ 22 000	84 500☑
Primêre verdeling	*☑ 262 500	**122 000**	384 500✓
Finale verdeling (1:1)	10 000☑	10 000☑	20 000☑
Onttrekkings vir die jaar	(26 500) ✓✓	(71 000) ✓	(97 500) ☑
Behoue inkomste vir die jaar	246 000	61 000	**307 000**
Saldo aan die begin van die jaar	65 400✓	(21 600) ✓	**43 800**
Saldo aan die einde van die jaar	311 400☑	39 400☑	350 800☑

*☑ bewerking een deel korrek

20

2.2 **Vennoot Corner is ontevrede met die verloop van die vennootskap. Verskaf TWEE redes.**

Sy kapitaal belê is meer, maar winsdeling gelykop.
Sy lopende rekening het 'n groter saldo ✓
Hy het minder onttrekkings ✓

2

TOTALE PUNTE
30

VRAAG 3

3.1

3.1.1	B ✓
3.1.2	A ✓
3.1.3	D ✓
3.1.4	C ✓

4

3.2 Bereken die volgende :

3.2.1

Persentasie bruto wins op koste van verkope:

$$\frac{1\ 677\ 000\ ✓}{(4\ 257\ 000✓ - 1\ 677\ 000✓) \times 100}$$

2 580 000 twee punte

65% ☑ bewerking een deel korrek

4

Bedryfsverhouding:

598 080✓ : 427 200✓

1.4 : 1☑ bewerking een deel korrek

3

Vuurproefverhouding:

(598 080✓ – 276 400✓) : 427 200✓

0.75 : 1 ☑ bewerking een deel korrek

4

Persentasie verdienste van Nelo:

$$\frac{338\ 580}{(279\ 570 + 59\ 010)\ ✓ \text{ beide}}$$

½ ✓ (281 000 ✓+ 384 580 ✓) x 100

332 790 tdrie punte

101,7% ☑ bewerking een deel korrek

5

Skuld/ekwiteitsverhouding – 2023

742 380 ✓ : 1 237 300 ✓

0,6 : 1 ☑ bewerking een deel korrek

3

3.2.2 **Lewer kommentaar oor die likiditeit van die onderneming. Haal en verduidelik TWEE finansiële aanwysers (met syfers) in jou antwoord.**

Finansiële aanwysers (met syfers) ✓ ✓ Kommentaar ✓✓

Die bedryfsverhouding verbeter van 1,2 : 1 na 1,4 : 1 sien 3.2.1
Die vuurproefverhouding verbeter van 0,7 : 1 na 0,8 : 1 sien 3.2.1

4

3.2.3 **Het die vennote die regte besluit geneem om die lening te verhoog? Verduidelik. Haal TWEE finansiële aanwysers, met syfers, aan om jou verduideliking te steun.**

Ja/Nee ✓

Finansiële aanwyser met syfers ✓✓ Verduideliking ✓

Die skuld/ekwiteit verhoog van 0,1 : 1 na 0,6 : 1 (sien 3.2.1)
Die besigheid maak meer gebruik van geleende kapitaal (lenings).
'n Verbetering in die opbrengs op kapitaal aangewend (43% na 69%) wys dat die besigheid effektief gebruik maak van lenings om winsgewendheid te verbeter. Rente op lening is 13% - positiewe hefboom.

4

3.2.4 **Dimpho is ongelukkig met sy verdienste op sy belegging. Verduidelik waarom jy dink hy so voel. Haal syfers aan.**

Finansiële aanwysers met syfers ✓✓ Verduideliking ✓✓

Dimpho se verdienste verhoog van 46% na 54%.
Nelo se verdienste verhoog van 81% na 102%.
Hy is moontlik ongelukkig omdat sy verdienste omtrent die helfde van Nelo s'n is (53%).
Dit is dieselfde as verlede jaar (57%).
Hy het meer kapitaal bygedra (650 000 : 325 000).
Hy beheer sy Lopende rekening beter (202 720 : 59 580).

4

TOTALE PUNTE
35

VRAAG 4 VASTE BATES EN PROBLEEMOPLOSSING

4.1.1 Bereken die volgende

BEREKENINGE	ANTWOORD	
(i) Addisionele Grond en Geboue. 1 860 000 – 1 500 000	360 000 ✓✓ Geen deelpunte	2
(ii) Opgehoopte waardevermindering op voertuie. 740 000 – 250 000	490 000 ✓✓ Geen deelpunte	2
(iii) Totale waardevermindering op voertuie. Sien (ii) bo 617 500✓ – 490 000☑	127 500☑ Een deel korrek	3
iv) Drawaarde op 28 Februarie 2023. 740 000 + 330 000 1 070 000 – 617 500 250 000 + 330 000 – (iii)	452 500✓✓ Geen deelpunte	2
(v) Kosprys op 28 Februarie 2023. 740 000 + 330 000	1 070 000 ✓✓ Geen deelpunte	2

4.2

IDENTIFISEER EEN PROBLEEM ✓✓ ✓ HAAL SYFERS AAN ✓ ✓ ✓	**VERSKAF 'N GELDIGE OPLOSSING ✓ ✓ ✓**
TAXI 1: Is oud – gekoop in 2009 (10 jaar) Drawaarde is R1 Hoë brandstof en herstelwerkkoste– R14.40/km 60% van inkomste	Vervang die voertuig Gee die nuwe voertuig vir die drywer Gebruik die ou voertuig vir korter rite
TAXI 2: R60 000 van die tarrief word nie inbetaal nie Brandstof en herstelwerk is 45% van die inkomste	Monitor daaglikse ontvangstes Ontvangstes moet daagliks gedoen word Trek die geld van die drywer se salaris af Dissiplinêre verhoor.
TAXI 3: Nuwe voertuig – slegs 26 720km gery 32% van Minibus 1 en 50% van Taxi 2	Ondersoek die rede waarom daar min rite gedoen is. Drywer kan moontlik op verlof wees / kan met bedrog besig wees Gee die voertuig aan 'n ander drywer wat harder werk

9

TOTALE PUNTE
20

TOTAAL: 150

Kopiëereg voorbehou